

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

ОПИС

навчальної дисципліни

«Фізична терапія та ерготерапія при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату»

I семестр 2020-2021 н.р.

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 22 Охорона здоров'я

Спеціальність – 227 Фізична терапія, ерготерапія

Освітня програма – Фізична терапія (120 кредитів ЄКТС)

1. Загальна характеристика дисципліни

Загальний обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС.

Статус дисципліни – нормативна.

Факультет (інститут) – навчально-науковий інститут фізичної культури і здоров'я.

Кафедра – фізичної терапії, ерготерапії.

Курс – 1; семестр – 1; вид підсумкового контролю – екзамен.

Викладачі: к.мед.н., доц. Закаляк Н. Р.

Мова навчання – українська.

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
			Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	I	I	120/4	44	30	–	14	–	76	–	-	+
Заочна	I	I	120/4	12	8	–	4	–	108	–	-	+

2. Зміст лекційного матеріалу

Розділ I

Загальні принципи ФР при порушеннях діяльності ОРА.

ФР при ранах, термальних травмах, діафізарних переломах кісток верхніх і нижніх кінцівок

1. Загальні принципи ФР при порушеннях діяльності ОРА.

- Поняття про травму і “травматичну хворобу”.
- Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів ФР при порушеннях діяльності ОРА.
- Загальні принципи застосування ЛФК при травмах ОРА.
- Принципи застосування лікувального масажу на етапах реабілітації.
- Фізіотерапія при травмах ОРА.
- Механотерапія при травматичних ушкодженнях ОРА.

2. Фізична реабілітація при термальних травмах.

- Поняття про опіки. Ступені опіків за глибиною ураження. Поняття про опікову хворобу.

- Відмороження. Ступені відморожень за глибиною ураження.
- Застосування засобів ФР у лікарняному і післялікарняному періодах реабілітації при опіках і відмороженнях.

3. Основи фізичної реабілітації при переломах кісток верхнього плечового поясу. Переломи кісток, види переломів, характер зміщення відламків, діагностика.

- Основні принципи і методи лікування переломів. Поняття про діафізарні переломи. Завдання і принципи застосування ЛФК, лікувального масажу, фізіотерапії, механотерапії при діафізарних переломах кісток на етапах реабілітації.
- Фізична реабілітація при діафізарних переломах плеча і кісток передпліччя на етапах реабілітації.

4. Фізична реабілітація при діафізарних переломах нижньої кінцівки.

- Перелом діафіза стегна: етіологія, методи лікування та іммобілізації.
- ЛФК, лікувальний масаж, фізіотерапія і механотерапія при діафізарному переломі стегна на етапах реабілітації.

Розділ II

Засоби ФР при внутрішньосуглобових ушкодженнях кісток верхніх і нижніх кінцівок. ФР на етапах відновного лікування травматичних вивихів

5. ФР при пошкодженнях суглобів верхньої кінцівки.

- Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів ФР при внутрішньосуглобових (епіфізарних) переломах.
- Переломи шийки плеча, види переломів. ЛФК, лікувальний масаж, фізіотерапія на етапах реабілітації при епіфізарних переломах плечової кістки.
- Застосування засобів ФР при переломах кісток ліктьового суглоба на етапах реабілітації.

6. ФР при пошкодженнях суглобів нижньої кінцівки.

- Фізична реабілітація при переломах шийки стегна в лікарняному і післялікарняному періодах реабілітації.
- Поняття про травми колінного суглоба.
- Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів ФР при травмах колінного суглоба.

7. Фізична реабілітація при ушкодженнях стопи.

- Методи лікування та принципи застосування засобів ФР при переломах кісточок, таранної і п'яtkової кісток, плеснових кісток і кісток фаланг пальців стопи.
- Фізична реабілітація при ушкодженнях п'яtkового ахіллового сухожилка на етапах реабілітації.

8. ФР при вивихах.

- ФР при вивихах в плечовому суглобі.
- Особливості застосування засобів ФР при звичному вивиху плеча.

Розділ III

Застосування засобів ФР при переломах кісток таза і хребта, захворюваннях суглобів, травмах скелету обличчя, ЛОР-органів і очей

9. Фізична реабілітація при переломах кісток таза.

- Види переломів кісток таза, методи іммобілізації та лікування.
- Особливості ЛФК на етапах реабілітації при переломах кісток таза.
- Застосування масажу і фізіотерапії на етапах реабілітації при переломах кісток таза.

10. Фізична реабілітація при компресійних переломах хребта.

- Засоби фізичної реабілітації при компресійних переломах грудних і поперекових хребців.
- Засоби фізичної реабілітації при компресійних переломах шийних хребців.

11. Обґрунтування застосування засобів ФР при захворюваннях суглобів.

- Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів ФР при захворюваннях суглобів.
- ЛФК в гострому й підгострому періодах перебігу остеохондрозу.
- Лікувальний масаж і фізіотерапія на етапах реабілітації при остеохондрозі.

12. ФР при ендопротезуванні суглобів.

- ФР при ендопротезуванні колінного суглоба в лікарняному і післялікарняному періодах реабілітації хворих.

Розділ ІУ

Особливості ФР при травмах ОРА у спортсменів та осіб з інвалідністю.

ФР при порушеннях постави, сколіотичній хворобі та плоскостопості

13. Фізична реабілітація при травмах опорно-рухового апарату у спортсменів.

- Завдання ФР спортсменів з травмами ОРА.
- Особливості ФР при травмах ОРА в спортсменів, їх характеристика.
- Етапи фізичної реабілітації спортсменів.

14. ФР при ампутаціях.

- ФР при ампутаціях верхніх і нижніх кінцівок в лікарняному періоді реабілітації.
- ФР при ампутаціях верхніх кінцівок в післялікарняному періоді.

15. ФР при сколіотичній хворобі.

- Сколіотична хвороба. Ступені сколіозу.
- ЛФК в реабілітації хворих на сколіоз.

3. Перелік практичних занять

1. Загальні принципи ФР при порушеннях діяльності ОРА. Основи фізичної реабілітації при діафізарних переломах кісток верхньої і нижньої кінцівки.
2. Фізична реабілітація при переломах шийки стегна і травмах колінного суглоба. ФР при пошкодженнях менісків.
3. ФР при переломах кісток надп'яtkово-гомількового суглоба, плеснових кісток і фаланг пальців стопи. Фізична реабілітація при ушкодженнях ахіллового сухожилка.
4. Фізична реабілітація при переломах кісток таза і компресійних переломах хребта.
5. Фізична реабілітація при ендопротезуванні колінного і кульшового суглобів.
6. Фізична реабілітація при ампутаціях верхніх і нижніх кінцівок.
7. Фізична реабілітація при порушеннях постави, плоскостопості і сколіотичній хворобі.

4. Самостійна робота студента

Зміст самостійної роботи студентів з дисципліни включає: опрацювання теоретичного лекційного матеріалу; опрацювання питань, відведених на самостійне опрацювання (зробити опорні конспекти вивченого матеріалу і підготуватися до його обговорення на практичному занятті), підготовка до практичних занять; виконання індивідуального завдання; підготовка до усіх видів контролю (усного опитування, тестових завдань, контрольної роботи).

Індивідуальне завдання студент виконує у вигляді реферату або створення електронної презентації на одну із запропонованих тем. Структура реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. У вступі обґрунтовуються вибір теми, її актуальність. Основна частина може містити підрозділи. Наприкінці роботи додається список використаної літератури. Критерії оцінювання ІЗ наведені в таблиці нижче. Орієнтований обсяг реферату — 12–18 друкованих аркушів. Реферативні дослідження, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на практичних заняттях. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за ІЗ становить - 10.

Орієнтовна тематика реферативних досліджень з навчальної дисципліни
“Фізична реабілітація при порушеннях ОРА”

1. Скласти орієнтовну програму з ФР хворих з опіковою хворобою в період видужання.
2. Скласти орієнтовну програму ФР при діафізарному переломі плеча в іммобілізаційному періоді.
3. Скласти орієнтовну програму ФР при діафізарному переломі плеча в постіммобілізаційному періоді.
4. Скласти орієнтовну програму ФР при діафізарному переломі плеча у відновному періоді.
5. Скласти конспект заняття з ЛГ при діафізарному переломі плечової кістки в іммобілізаційному періоді.
6. Скласти конспект заняття з ЛГ при діафізарному переломі плечової кістки в постіммобілізаційному періоді.
7. Скласти конспект заняття з ЛГ при діафізарному переломі стегна під час скелетного витягнення у I-ому і у II-ому періодах реабілітації.
8. Скласти конспект заняття з ЛГ при переломі шийки плеча в іммобілізаційному періоді реабілітації.
9. Скласти конспект заняття з ЛГ при переломі шийки плеча в постіммобілізаційному періоді реабілітації.
10. Скласти конспект заняття з ЛГ при ушкодженнях фаланг пальців руки в II періоді реабілітації.
11. Скласти конспект заняття з ЛГ при консервативному лікуванні перелому шийки стегна в I періоді.
12. Скласти конспект заняття з ЛГ при консервативному лікуванні перелому шийки стегна в II періоді.
13. Скласти конспект заняття з ЛГ при оперативному лікуванні травми меніска в I, II чи III періодах реабілітації.
14. Скласти конспект заняття з ЛГ при компресійному переломі хребта в нижньогрудному і поперековому відділах на лікарняному етапі реабілітації.
15. Скласти конспект заняття з ЛГ при компресійному переломі хребта в нижньогрудному і поперековому відділах на післялікарняному етапі реабілітації.
16. Скласти конспект заняття з ЛГ при компресійному переломі шийного відділу хребта на лікарняному етапі реабілітації.
17. Скласти конспект заняття з ЛГ при компресійному переломі шийного відділу хребта на післялікарняному етапі реабілітації.
18. Скласти конспект заняття з ЛГ при переломах кісток таза без порушення тазового кільця на лікарняному етапі реабілітації.
19. Скласти конспект заняття з ЛГ при переломах кісток таза без порушення тазового кільця на лікарняному етапі реабілітації.
20. Скласти конспект заняття з ЛГ для раннього післяопераційного періоду після ендопротезування колінного суглоба (лікарняний етап реабілітації).
21. Скласти конспект заняття з ЛГ для найближчого і пізнього післяопераційного періодів після ендопротезування колінного суглоба (післялікарняний етап реабілітації).
22. Скласти конспект заняття з ЛГ для раннього післяопераційного періоду після ендопротезування кульшового суглоба (лікарняний етап реабілітації).
23. Скласти конспект заняття з ЛГ для найближчого і пізнього післяопераційного періодів ендопротезування кульшового суглоба (післялікарняний етап реабілітації).
24. Скласти схему заняття з ЛФК з наведеним в ній орієнтовним комплексом спеціальних вправ з лікувальної гімнастики після ампутації гомілки в ранній післяопераційний період.

25. Скласти орієнтовний комплекс спеціальних вправ на формування навички правильної постави.
26. Скласти комплекс фізичних вправ для створення і зміцнення м'язового корсета при сколіозах.
27. Скласти комплекс симетричних і асиметричних фізичних вправ при сколіозах.
28. Скласти конспект заняття з ЛГ при плоскостопості.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань
з навчальної дисципліни “Фізична реабілітація при порушеннях ОРА”

I. Бали нараховуються

№з/п	Аспект роботи	Бали, максимум
1.	Ступінь виконання завдання, поставленого керівником перед студентом або повнота розкриття теми у завданні.	5
2.	Якість оформлення (дотримання структури оформлення, малюнки, схеми, таблиці, мовне оформлення тощо).	2
3.	Захист ІЗ на практичному занятті	3
Всього:		10

II. Бали віднімаються

Із загальної суми 10 балів бали віднімаються

№з/п	Аспект роботи	Бали, максимум
1.	За неповноту розкриття теми у завданні.	5
2.	За неякісне оформлення (дотримання структури оформлення, малюнки, схеми, таблиці, мовне оформлення тощо).	2
3.	За незадовільний захист ІЗ.	3
Всього:		10

**5. Система поточного та підсумкового контролю
результатів навчання. Критерії оцінювання**

Засвоєння студентами навчального матеріалу з дисципліни перевіряється шляхом усного та письмового опитування на практичних заняттях за темою лекції та навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом; оцінки виконання контрольних робіт та індивідуального завдання.

Розподіл 100 балів між видами робіт:

	Семестр I				Екзамен
	Розділ 1	Розділ 2	Розділ 3	Розділ 4	
Відповіді на практичних заняттях	25		25		
Контрольна робота	20		20		
ІЗ	10				
Всього балів	100				100
Ваговий коефіцієнт	0,6				0,4

Поточна успішність (max = 100) складається з балів, отриманих на практичних заняттях (50 балів), за індивідуальне завдання (10 балів), за контрольні роботи (40 балів).

Загальний бал (50 балів) відповідей на практичних заняттях обчислюється за формулою:

$$X = \frac{A}{n} \cdot \frac{K}{5}, \text{ де}$$

X – загальний бал відповідей на практичних заняттях упродовж семестру.

K – максимальна кількість балів, які студент може отримати на практичних заняттях у семестрі (50 балів),

A – сума усіх поточних оцінок при вивченні дисципліни у семестрі за чотирибальною шкалою: «5», «4», «3», «2»,

n – кількість цих оцінок (не менше шести оцінок за семестр),

$\frac{A}{n}$

– середня оцінка за відповіді.

Кількість балів X заокруглюють до цілих. Якщо середня оцінка поточного контролю менша за 2.5, то $X = 0$.

Контрольні роботи (дві роботи по 20 балів) передбачає виконання описових та (або) тестових завдань з навчальної дисципліни. Сумарна кількість балів, виділених на оцінку контрольних робіт, виводиться шляхом оцінки якості виконаних завдань, що включає повноту розкриття питання та правильність виконання завдань.

Індивідуальне завдання (10 балів) студент повинен виконати і подати викладачеві на перевірку за тиждень до закінчення семестрового навчання.

Сумарна кількість балів з дисципліни визначається за поточною успішністю з ваговим коефіцієнтом 0,6 та оцінкою за екзамен у 100-бальній шкалі з ваговим коефіцієнтом 0,4.

Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Екзамен за талоном №2 і перед комісією проводиться в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

Література

а) основна

1. Беляя книга Физической и реабилитационной медицины в Европе. 2-е изд-е (2018 г.). – М.: Журнал "Физическая и реабилитационная медицина, медицинская реабилитация", 2019. – 182 с.
2. Мухін В. М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. - К.: Олімпійська література, 2009. - 488с.
3. Соколовський В. С. Лікувальна фізична реабілітація / В. С. Соколовський, Н. О. Романова, О. Г. Юшковська. – Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. – 236 с.
4. Физическая реабилитация / под общ. ред. С. Н. Попова. - Ростов-на-Дону: Феникс, 2004.- 608 с.
5. Физическая терапия и эрготерапия как новые специальности для Республики Таджикистан: методическое пособие / Е.В. Клочкова, С.Б. Мальцев – Душанбе, 2010. – 46с.
6. Швесткова Ольга, Свецена Катержина та кол. Ерготерапія: Підручник. – Київ, Чеський центр у Києві, 2019. – 280 с.
7. Швесткова Ольга, Сладкова Петра та кол. Фізична терапія: Підручник. – Київ, Чеський центр у Києві, 2019. – 272 с.

б) додаткова

8. Кашуба В.А. Биомеханика осанки / В.А. Кашуба. – Київ: Олімпійська література, 2003. – 280 с.
9. Лечебная физкультура и врачебный контроль / [В. А. Епифанов, Г.Л. Апанасенко, М. И. Фонарев]. – М.: Медицина, 1990. – 367с.
10. Лечебная физическая культура: учебное пособие /В. А. Епифанов. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2006. – 567с.

11. Основи медичної та соціальної реабілітації в медсестринстві: навч. посіб. / [Л. О. Вакуленко, І. Р. Мисула, Л. В. Левицька та ін.]; за заг. ред. Л. О. Вакуленко. – Тернопіль: ТДМУ, 2015. – С. 175 – 183.

в) методичне забезпечення

12. Закаляк Н.Р., Герасименко О.С. Фізична реабілітація при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату: методичні матеріали до практичних занять (частина І) / Н.Р. Закаляк, О.С. Герасименко. – Дрогобич: Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2018. – 104 с.
13. Закаляк Н.Р., Яцуляк Г.Б. Фізична реабілітація при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату: тексти лекцій (частина ІІ) [для підготовки фахівців І (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань – 0102 “Фізичне виховання, спорт і здоров’я людини” напряму підготовки – 6.010203 “Здоров’я людини”]. - Навчальний посібник. - Дрогобич: Видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2014. – 82с.
14. Закаляк Н.Р., Мір-Бабаєва Г. Б. Фізична реабілітація при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату: тексти лекцій (частина І) [для підготовки фахівців І (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань – 0102 “Фізичне виховання, спорт і здоров’я людини” напряму підготовки – 6.010203 “Здоров’я людини”]. - Навчальний посібник. - Дрогобич: Видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2015. – 120с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Мухін В. М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. - К.: Олімпійська література, 2005. - 470 с. (Електронна версія в мережі Інтернет).
2. Фізична реабілітація при порушеннях опорно-рухового апарату: тексти лекцій (частина І) [для підготовки фахівців І (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань – 0102 “Фізичне виховання, спорт і здоров’я людини” напряму підготовки – 6.010203 “Здоров’я людини”] / Н. Р. Закаляк, Г. Б. Мір-Бабаєва. – Дрогобич: Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2015. – 121с. (Електронна версія на кафедрі здоров’я людини та фізичної реабілітації ДДПУ).
3. Фізична реабілітація при порушеннях опорно-рухового апарату: тексти лекцій (частина ІІ) [для підготовки фахівців І (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань – 0102 “Фізичне виховання, спорт і здоров’я людини” напряму підготовки – 6.010203 “Здоров’я людини”] / Н. Р. Закаляк, Г. Б. Яцуляк. – Дрогобич: Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2014. – 82с. (Електронна версія на кафедрі здоров’я людини та фізичної реабілітації ДДПУ).
5. www.sportmedicine.ru
6. www.fizkult-ura.com
7. ФизкультУРА онлайн справочник: <http://www.fizkult-ura.com/lfk/1>
www.sportmedicine.ru

Викладачі

Закаляк Н.Р.

Завідувач кафедрою фізичної терапії, ерготерапії

Флюнт І. С.

